

Lapsen poisvieminen - Portugali

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?
- 2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?
- 3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?
- 4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Molemmat vanhemmat päättävät yhdessä erityisen merkittävistä vanhempainvastuuseen liittyvistä asioista (siviililain, *Código Civil*, 1901, 1902, 1911 ja 1912 §).

Vaikka vanhemmat olisivat eronneet (avio- tai asumusero), he päättävät edelleen yhdessä erityisen merkittävistä vanhempainvastuuseen liittyvistä asioista (siviililain 1906 §:n 1 momentti). Tästä periaatteesta poiketaan, jos tuomioistuin tekee perustellun päätöksen, jolla vanhempainvastuu siirretään vain toiselle vanhemmalle, tai jos katsotaan olevan lapsen etujen vastaista, että vanhempainvastuu on molemmilla vanhemmilla (siviililain 1906 §:n 2 momentti).

Tällaisia ”erityisen merkittäviä asioita” ei ole erikseen määritelty lainsäädännössä. Niillä tarkoitetaan keskeisiä lasta koskevia asioita tai lapsen perusoikeuksia koskevia elämään liittyviä vakaviksi ja harvinaisiksi katsottavia asioita.

Erityisen merkittäväksi asiaksi katsotaan lapsen asuinpaikasta päättäminen tai sen valinta, ja vanhemmat päättävät asiasta yhdessä. Jos vanhemmat ovat erimielisiä asiasta, tuomioistuin ratkaisee lapsen asuinpaikan (siviililain 1906 §:n 5 momentti).

Tämän vuoksi vanhempi voi viedä lapsen laillisesti pois maasta ilman toisen vanhemman suostumusta vain silloin kun hän on lapsen yksinhuoltaja tai silloin kun tuomioistuin on päättänyt lapsen asuinpaikasta tai hyväksyy muuton toiseen maahan.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Toisen vanhemman suostumus tarvitaan, kun vanhemmat ovat yhdessä lapsen huoltajia. Tämä on siviililainsäädännön (*Código Civil*) 1906 §:n 1 momentin mukainen pääsääntö.

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Jos toinen vanhemmista ei anna suostumusta lapsen viemiseen toiseen maahan ja vanhemmat ovat yhdessä lapsen huoltajia, lapsen saa viedä maasta ainoastaan tuomioistuimen päätöksellä (siviililain (*Código Civil*) 1906 §:n 5 momentti).

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Oikeusopin ja oikeuskäytännön mukaan lapsen väliaikaista poisviemistä loman tai vapaa-ajan viettoa varten ei ole katsottu erityisen merkittäväksi asiaksi, jos poisvieminen ei aiheuta muutoksia lapsen tavanomaiseen asuinpaikkaan. Tästä periaatteesta

poiketaan, jos lapsi on tarkoitus viedä maahan, jossa on käynnissä aseellinen konflikti, joka on huomattavan turvaton tai jossa kärsitään pandemiasta, sillä tällöin lapsen terveys ja turvallisuus vaarannetaan.

Lapsen väliaikainen poisvieminen lääketieteellistä hoitoa varten olisi kuitenkin katsottava erityisen merkittäväksi asiaksi. Molempien vanhempien suostumusta voidaan edellyttää riippuen kyseessä olevista hoitotoimenpiteistä ja niiden vaikutuksista lapsen perusoikeuksiin. Kyse voi olla merkittävästä lääketieteellisestä hoidosta (esim. kemoterapia tai kokeelliset hoitotoimenpiteet) tai siitä, että lapsi tarvitsee vanhemman seurakseen, koska hän ei ymmärrä hoitohenkilökunnan puhumaa kieltä tai hoitohenkilökunnan on vaikeaa tai mahdotonta saada lapselta täsmällisiä tietoja hänen oireistaan ilman tulkkausta.

Lomakkeet

Portugalin ulkomaalais- ja rajavirasto (*Serviço de Estrangeiros e Fronteiras, SEF*) on laatinut mallilomakkeita, jotka on täytettävä, jos alaikäinen lapsi aiotaan viedä pois maasta. Ne voi ladata seuraavalta sivulta:

<https://www.sef.pt/pt/pages/conteudo-detalhe.aspx?nID=73>

Mallilomake (lapsen ollessa portugalilainen):

<https://www.sef.pt/pt/Documents/AUTORIZACAO%20DE%20SAIDA%20DE%20MENORES%20DE%20TERRITORIO%20NACIONAL.doc>

Mallilomake (lapsen ollessa ulkomaan kansalainen):

<https://www.sef.pt/pt/Documents/AUTORIZACAO%20DE%20SAIDA%20DE%20MENORES%20DE%20TERRITORIO%20NACIONAL.doc>

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 24/07/2019